

KONKURS WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE DLA UCZNIÓW KLAS IV – VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP SZKOLNY
29 października 2019 r.

Uczennico/Uczniu:

1. Na rozwiązywanie wszystkich zadań masz 90 minut.
2. Pisz długopisem/piórem - dozwolony czarny lub niebieski kolor tuszu.
3. Nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz inną odpowiedź.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

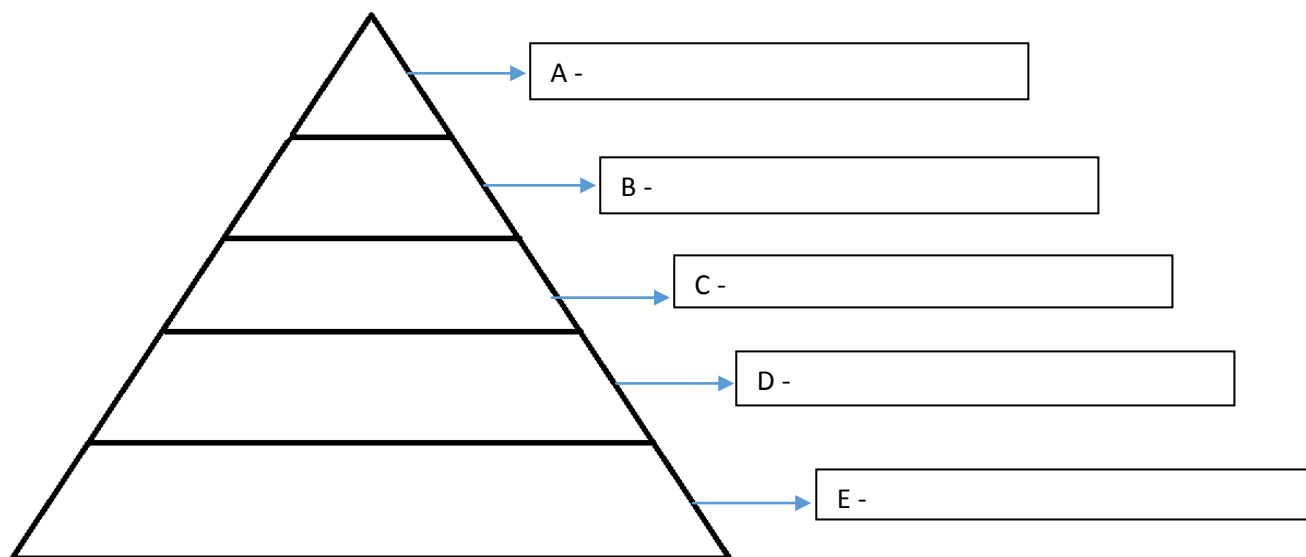
Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącej/ego		

Zadanie 1. (0–2)

...../2

Uporządkuj podane kategorie potrzeb zgodnie z hierarchią wg. Abrahama Masłowa – wpisz ich nazwy w odpowiednie miejsca na rysunku (A–E).

Potrzeby: *samorealizacji, przynależności, fizjologiczne, szacunku i uznania, bezpieczeństwa*

Zadanie 2. (0–1)

...../1

Wyjaśnij, na czym polega różnica w rozwiązywaniu konfliktów za pomocą negocjacji i arbitrażu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (0–3)

...../3

Fotografia jednej z grup społecznych

<http://www.ostrowmaz.pl>

Na podstawie fotografii oraz własnej wiedzy określ, jaki to typ grupy społecznej, stosując następujące kryteria:

- a) charakter członkostwa – .....
- b) rodzaj zorganizowania – .....
- c) typ/rodzaj więzi — .....

Zadanie 4. (0–1)

...../1

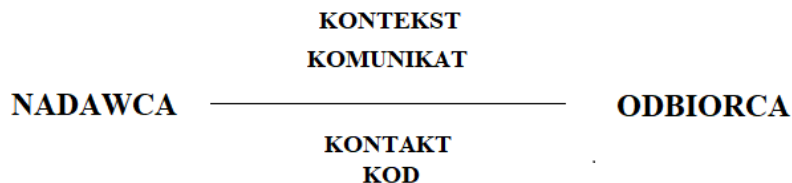
Podaj trzy formy komunikacji niewerbalnej.

- .....
- .....
- .....

Zadanie 5. (0–3)

...../3

Źródło 1. Schemat aktu komunikacji

Źródło 2. Fotografia

Na podstawie: <https://wrc.net.pl>

Wyjaśnij poszczególne elementy aktu komunikacji (Źródło 1.) w sytuacji przedstawionej na fotografii (Źródło 2.)

Nadawca – .....

Odbiorca – .....

Kontekst – .....

Komunikat – .....

Kontakt – .....

Kod – .....

Zadanie 6. (0–1)

...../1

O jednej z postaw społecznych

Postawa charakteryzująca się wyrażaniem swoich poglądów w jasny i otwarty sposób oraz dbaniem o jak najlepsze zaspokojenie swoich potrzeb, ale z poszanowaniem zdania i potrzeb innych ludzi; domaganie się respektowania swoich praw, ale nie kosztem innych.

Na podstawie: <https://sjp.pl>

Podaj nazwę opisaną wyżej postawy.

.....

Zadanie 7. (0–2)

...../2

Podaj nazwy opisanych niżej (A–B) funkcji rodziny.

Opis A: Polega na wieloletnim kształtowaniu osobowości dziecka, przygotowaniu go do życia w społeczeństwie, do pełnienia różnych zadań społecznych (przez przekazywanie potomstwu wiedzy, wpajanie wzorów zachowania i określonego systemu wartości, zatem ta funkcja rodziny jest niezmiernie ważna dla społeczeństwa, od niej zależy bowiem kształt przyszłych pokoleń). Funkcja ta obejmuje nie tylko dzieci, ale również rodziców przez ich potomków. Niejednokrotnie pod ich wpływem rodzice są zmuszeni przemodelować swój system wartości. Funkcja ta więc działa nie tylko na linii rodzice – dzieci, ale także w przeciwnym kierunku.

Nazwa: .....

Opis B: Polega na zaspokajaniu materialnych potrzeb członków rodziny, a pośrednio także zaspokojeniu niektórych potrzeb społeczeństwa. Funkcja ta realizuje się zwykle poprzez pracę zawodową rodziców, oraz traktowaną jako inwestycję na przyszłość edukację dzieci. W społeczeństwach dawnych nawet częściej niż dziś ta funkcja była szczególnie istotna ponieważ znacznie trudniej było zmienić swój stan społeczny więc zamożność rodziców oraz poziom ich wykształcenia decydowały o przyszłości dzieci.

Nazwa: .....

Zadanie 8. (0–3)

...../3

Plakat z kampanii społecznej Rzecznika Praw Dziecka „Jestem mamy i taty”

<https://mamotoja.pl/kampania-spoleczna-jestem-mamy-i-taty,aktualnosci-artykul,15697,r1p1.html>

A. Podaj nazwę problemu społecznego, którego dotyczy przedstawiony plakat. Odpowiedź uzasadnij odwołując się do treści plakatu.

Nazwa problemu: .....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

B. Podaj imię i nazwisko osoby, która obecnie pełni funkcję Rzecznika Praw Dziecka.

.....

Zadanie 9. (0–3)

...../3

Tabela. Deklaracje gospodarstw domowych dotyczące sytuacji finansowej z podziałem na główne źródło dochodu (2015 rok)

Głównym źródłem dochodów gospodarstw domowego jest:	Która z poniżej wymienionych sytuacji najlepiej opisuje obecną sytuację finansową Państwa gospodarstwa domowego					
	wpadamy w długi	Przejadamy nasze oszczędności	nasz dochód z trudem starcza	nieco oszczędzamy	dużo oszczędzamy	Ogółem
praca najemna na stanowisku robotniczym	6,2%	7,4%	54,6%	30,8%	1,1%	100,0%
praca najemna na stanowisku nierobotniczym	2,7%	11,3%	31,1%	47,1%	7,8%	100,0%
praca w rolnictwie	10,8%	6,3%	65,9%	15,3%	1,7%	100,0%
praca na własny rachunek	4,0%	4,6%	34,1%	44,5%	12,7%	100,0%
emerytura lub renta	3,4%	8,9%	56,9%	28,6%	2,2%	100,0%
inne źródła	8,6%	13,0%	61,7%	16,0%	0,6%	100,0%
Ogółem	5,0%	8,7%	50,3%	32,6%	3,5%	100,0%

Na podstawie: <https://prnews.pl>

Na podstawie tabeli oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Ponad 50% gospodarstw domowych, których głównym dochodem jest praca najemna na stanowisku nierobotniczym, jest w stanie gromadzić oszczędności.	P	F
2.	W długi wpada dwukrotnie więcej gospodarstw domowych, których głównym źródłem dochodów jest praca w rolnictwie, niż tych, których głównym źródłem dochodów jest praca najemna.	P	F
3.	„Nasz dochód z trudem starcza” to dominujący opis sytuacji finansowej większości uwzględnionych w tabeli kategorii gospodarstw domowych.	P	F

Zadanie 10. (0–4)

Materiał informacyjny Ministerstwa Edukacji Narodowej

...../4

Na podstawie: <http://reformaedukacji.men.gov.pl/>

Na podstawie źródła i własnej wiedzy zaznacz poprawne dokończenia zdań 1–4.

1. Ustawowy wiek, od którego rodzice muszą posłać dziecko do szkoły to
  - A) 5 lat.
  - B) 6 lat.
  - C) 7 lat.
  - D) 8 lat.
2. Szkoła, której ukończenie nie daje możliwości przystąpienia do egzaminu maturalnego, to
  - A) szkoła branżowa I stopnia.
  - B) liceum.
  - C) technikum.
  - D) szkoła branżowa II stopnia.

3. Obowiązek nauki wygasa po ukończeniu przez ucznia
  - A) szkoły podstawowej.
  - B) 16 lat.
  - C) 18 lat.
  - D) szkoły ponadpodstawowej.
4. Szkołą, w której nauka trwa najkrócej jest
  - A) szkoła podstawowa.
  - B) technikum.
  - C) liceum.
  - D) szkoła branżowa II stopnia.

Zadanie 11. (0–5)

Fragment dokumentu

...../5

Zważywszy, że uznanie przyrodzonej godności oraz równych i niezbywalnych praw wszystkich członków wspólnoty ludzkiej jest podstawą wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie,

zważywszy, że brak poszanowania i pogarda dla praw człowieka doprowadziły do aktów barbarzyństwa, które wstrząsnęły sumieniem ludzkości, a nadejście świata, w którym ludzie będą korzystać z wolności słowa i przekonań oraz wolności od strachu i niedostatku, ogłoszono jako najwznioślejszy cel człowieka,

zważywszy, że jest istotne, aby prawa człowieka były chronione przez przepisy prawa, tak, aby człowiek nie musiał, doprowadzony do ostateczności, uciekać się do buntu przeciw tyranii i uciskowi, [...],

zważywszy, że jednakowe podejmowanie tych praw i wolności ma ogromne znaczenie dla pełnej realizacji tego zobowiązania,

Zgromadzenie Ogólne ogłasza uroczystie [niniejszy dokument] jako wspólny cel dla wszystkich ludów i narodów, aby każda jednostka i każdy organ społeczeństwa, zachowując stale w pamięci niniejszą Deklarację, dążyły poprzez nauczanie i wychowanie do coraz pełniejszego poszanowania tych praw i wolności, i aby zapewniły poprzez stopniowe kroki o zasięgu krajowym i międzynarodowym ich powszechne i skuteczne uznanie i poszanowanie, zarówno wśród ludów samych państw członkowskich, jak i wśród ludów terytoriów pod ich jurysdykcją.

Na podstawie: <http://www.unic.un.org.pl>

Na podstawie źródła i własnej wiedzy wykonaj polecenia A–C.

- A. Podaj polską pełną nazwę cytowanego dokumentu oraz dokładną datę jego uchwalenia.

Nazwa: .....

Data (dzień, miesiąc, rok):

.....

B. Wyjaśnij, co to oznacza, że prawa człowieka są *przyrodzone* i *niezbywalne*.

- .....
.....
.....
.....
- .....
.....
.....
.....

C. Podaj pełną polską nazwę organizacji, której członkowie wydali cytowany dokument.

.....

Zadanie 12. (0–1)

...../1

Logo organizacji

<https://www.un.org>

Podaj pełną polską nazwę organizacji, której logo przedstawiono na ilustracji.

.....

Zadanie 13. (0–4)

...../4

Przedstaw nazwy dwóch wybranych międzynarodowych organizacji pozarządowych, które zajmują się ochroną praw człowieka i opisz po jednym przykładzie konkretnych akcji przez nie organizowanych.

Nazwa organizacji:

.....

Przykład akcji/działania:

.....
.....
.....
.....

Nazwa organizacji:

.....

Przykład akcji/działania:

.....
.....
.....
.....

Zadanie 14. (0–5)

...../5

Wymień pięć praw i wolności politycznych zawartych w obowiązującej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 15. (0–2)

Wymień i opisz dwie formy cyberprzemocy.

...../2

Przykład 1.

.....

.....

.....

.....

.....

Przykład 2.

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS